

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA PSIHLOGIJA V LETU 2024

Poročilo DPK SM za psihologijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024.....	11
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	13
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	13
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	14
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov.....	19
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	20
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	21
5.1	Zunanje ocenjevanje	21
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	22
6	Povzetek	23
6.1	Ocena uspeha kandidatov	23
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	23
6.3	Druge ugotovitve	23

Avtorici:

Mirjam Erce Vratuša, glavna ocenjevalka za psihologijo

dr. Melita Puklek Levpušček, predsednica DPK SM za psihologijo

Poročilo je potrdila DPK SM za psihologijo na 13. redni seji 4. 10. 2024.

Ljubljana, september 2024

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

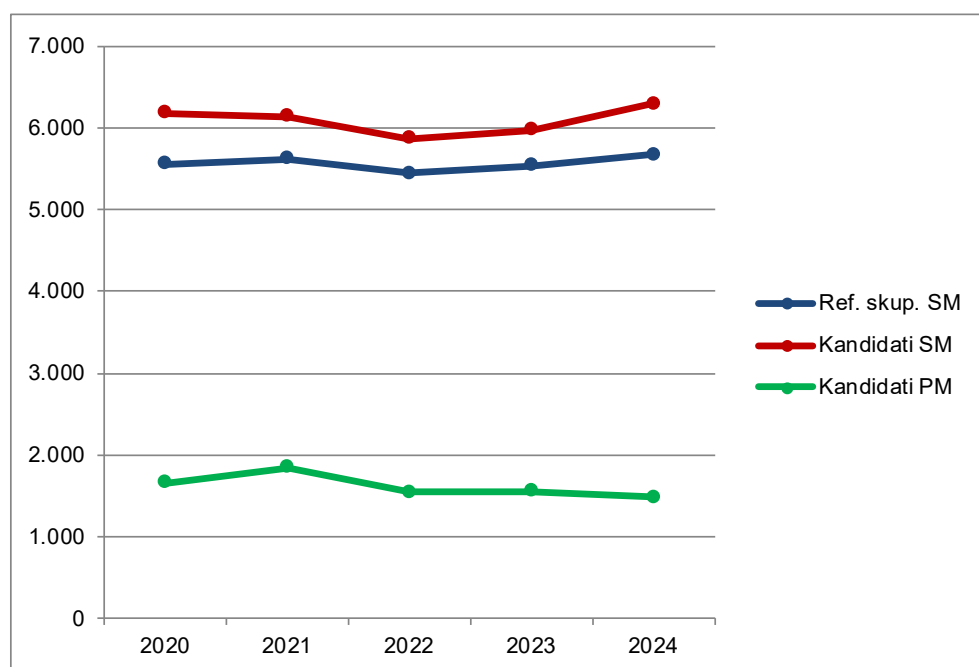
Okrajšava: kandidati PM.

1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542
2023	5.539	5.970	1.558
2024	5.674	6.294	1.482

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

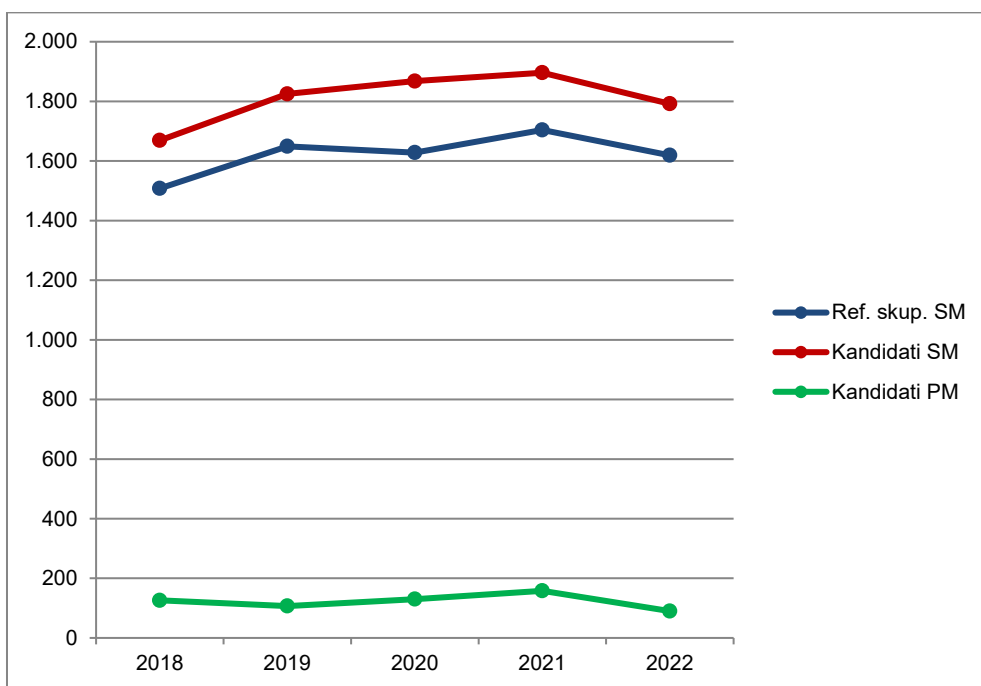
Vir: Državni izpitni center, 2024

1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali psihologijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	1.649	1.825	107
2020	1.628	1.868	130
2021	1.704	1.896	158
2022	1.619	1.792	90
2023	1.625	1.776	171

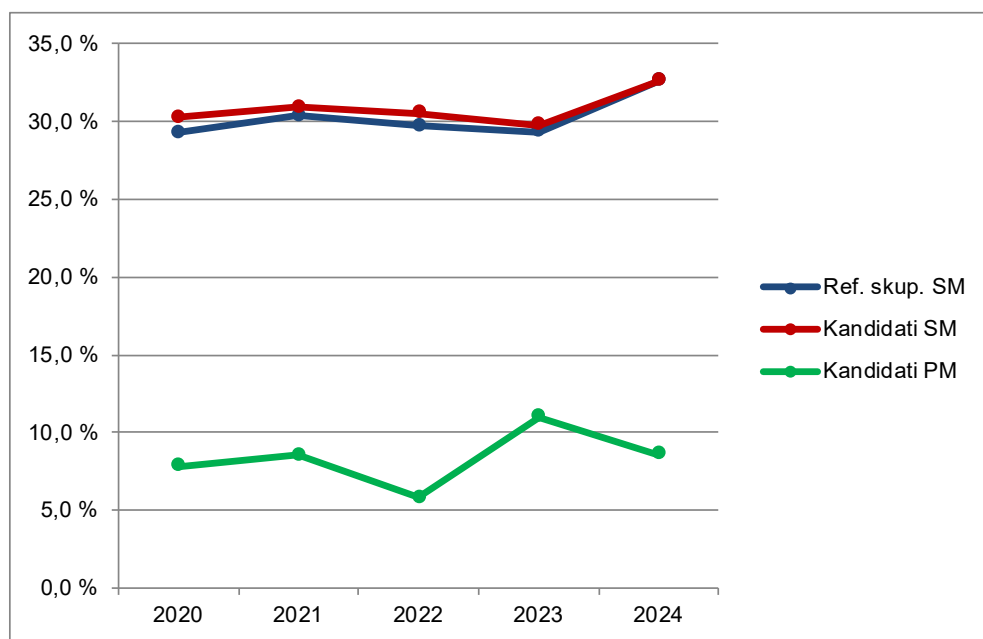
Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali psihologijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: *Delež udeležениh kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	29,3 %	30,3 %	7,8 %
2021	30,3 %	30,9 %	8,6 %
2022	29,7 %	30,6 %	5,8 %
2023	29,3 %	29,7 %	11,0 %
2024	32,6 %	32,6 %	8,6 %

Slika 1.2.2: *Delež udeležениh kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Vir: Državni izpitni center, 2024

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: *Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024*

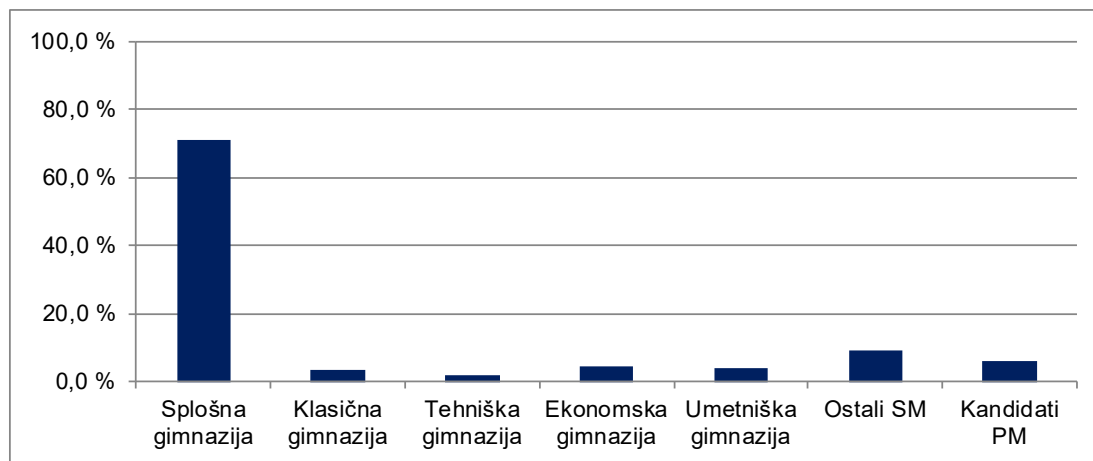
	Število	Delež
Splošna gimnazija	1.548	71,1 %
Klasična gimnazija	78	3,6 %
Gimnazija	1.626	74,7 %
Tehniška gimnazija	37	1,7 %
Ekonomska gimnazija	100	4,6 %
Umetniška gimnazija	88	4,0 %
Strokovna gimnazija	225	10,3 %
Ref. skup. SM	1.851	85,0 %
Ostali SM	200	9,2 %
Kandidati SM	2.051	94,2 %
Kandidati PM	127	5,8 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: *Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024*

Vir: Državni izpitni center, 2024

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

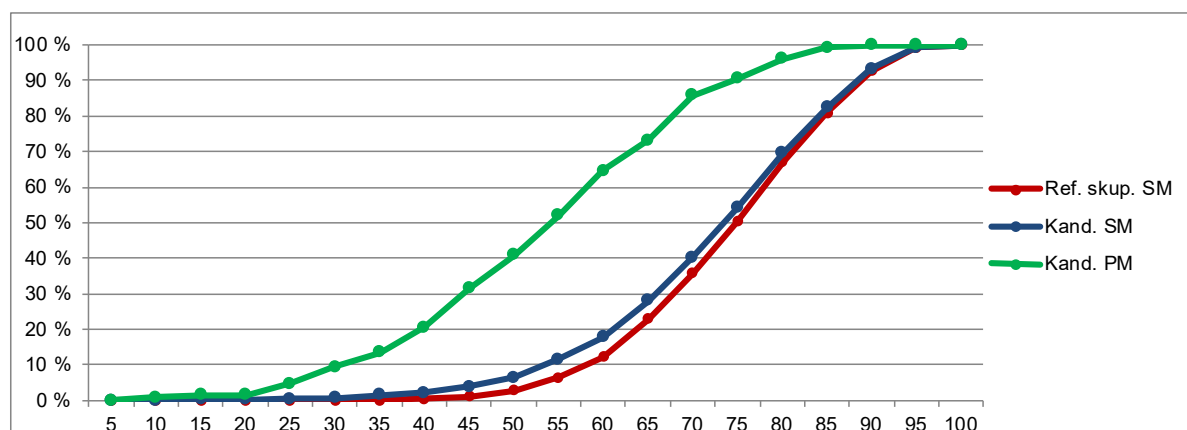
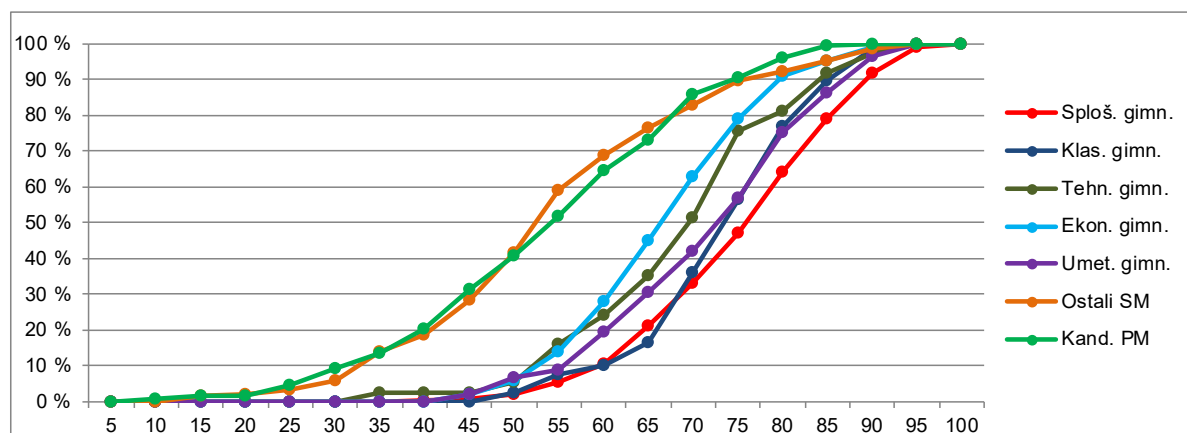
Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0–5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
11–15	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1
16–20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
21–25	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	4
26–30	1	0	1	0	0	0	0	1	6	5	6
31–35	0	0	0	1	0	0	1	1	17	16	5
36–40	4	0	4	0	0	0	0	4	13	9	9
41–45	11	0	11	0	2	2	4	15	35	20	14
46–50	18	2	20	1	4	4	9	29	55	26	12
51–55	51	4	55	4	8	2	14	69	104	35	14
56–60	79	2	81	3	14	9	26	107	127	20	16
61–65	162	5	167	4	17	10	31	198	213	15	11
66–70	187	15	202	6	18	10	34	236	249	13	16
71–75	216	16	232	9	16	13	38	270	283	13	6
76–80	264	16	280	2	12	16	30	310	315	5	7
81–85	230	10	240	4	4	10	18	258	264	6	4
86–90	196	7	203	2	4	9	15	218	225	7	1
91–95	115	1	116	1	1	3	5	121	124	3	0
96–100	14	0	14	0	0	0	0	14	14	0	0
SKUPAJ	1.548	78	1.626	37	100	88	225	1.851	2.051	200	127

Preglednica 2.1.2: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %	5 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	6 %	9 %
35	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	14 %	13 %
40	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	19 %	20 %
45	1 %	0 %	1 %	3 %	2 %	2 %	2 %	1 %	4 %	29 %	31 %
50	2 %	3 %	2 %	5 %	6 %	7 %	6 %	3 %	6 %	42 %	41 %
55	5 %	8 %	6 %	16 %	14 %	9 %	12 %	6 %	12 %	59 %	52 %
60	11 %	10 %	11 %	24 %	28 %	19 %	24 %	12 %	18 %	69 %	65 %
65	21 %	17 %	21 %	35 %	45 %	31 %	38 %	23 %	28 %	77 %	73 %
70	33 %	36 %	33 %	51 %	63 %	42 %	53 %	36 %	40 %	83 %	86 %
75	47 %	56 %	48 %	76 %	79 %	57 %	70 %	50 %	54 %	90 %	91 %
80	64 %	77 %	65 %	81 %	91 %	75 %	83 %	67 %	69 %	92 %	96 %
85	79 %	90 %	80 %	92 %	95 %	86 %	91 %	81 %	82 %	95 %	99 %
90	92 %	99 %	92 %	97 %	99 %	97 %	98 %	93 %	93 %	99 %	100 %
95	99 %	100 %	99 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

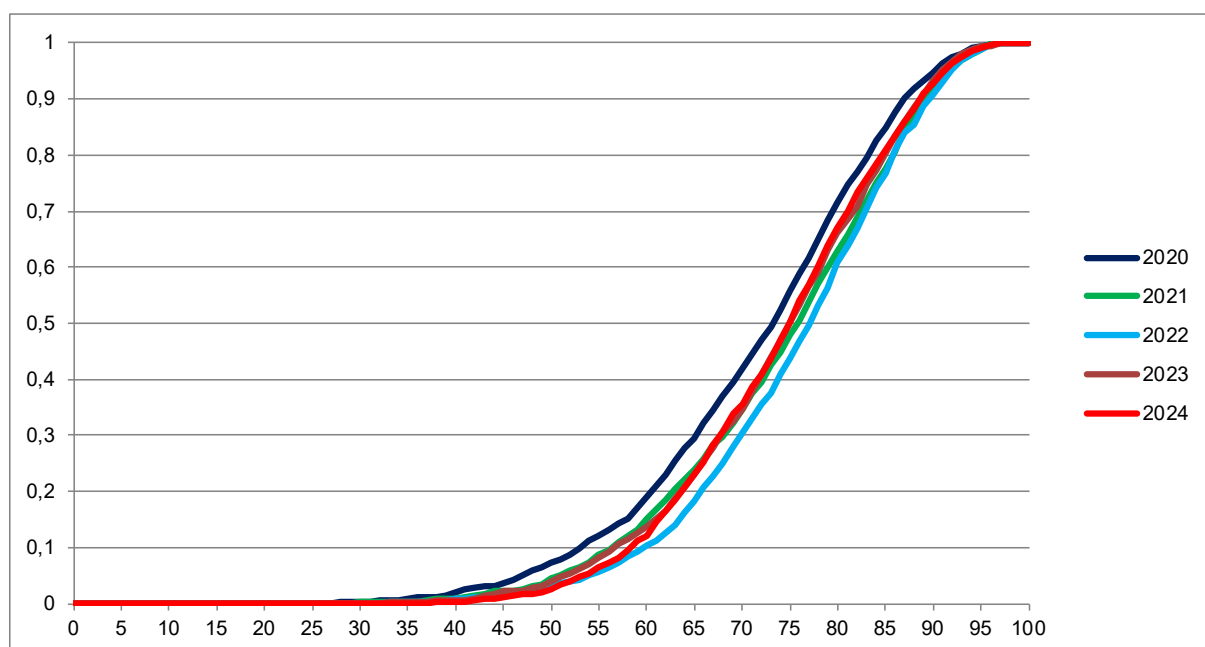
Vir: Državni izpitni center, 2024

2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2020 do 2024, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: *Meje med ocenami za zadnjih pet let*

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2020	45	59	72	84
2021	47	60	73	86
2022	48	61	74	86
2023	48	61	74	86
2024	49	61	74	86

Slika 2.2.1: *Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM*

Vir: Državni izpitni center, 2024

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

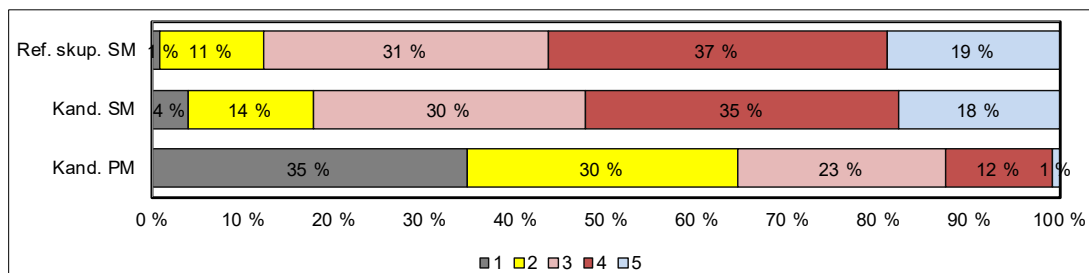
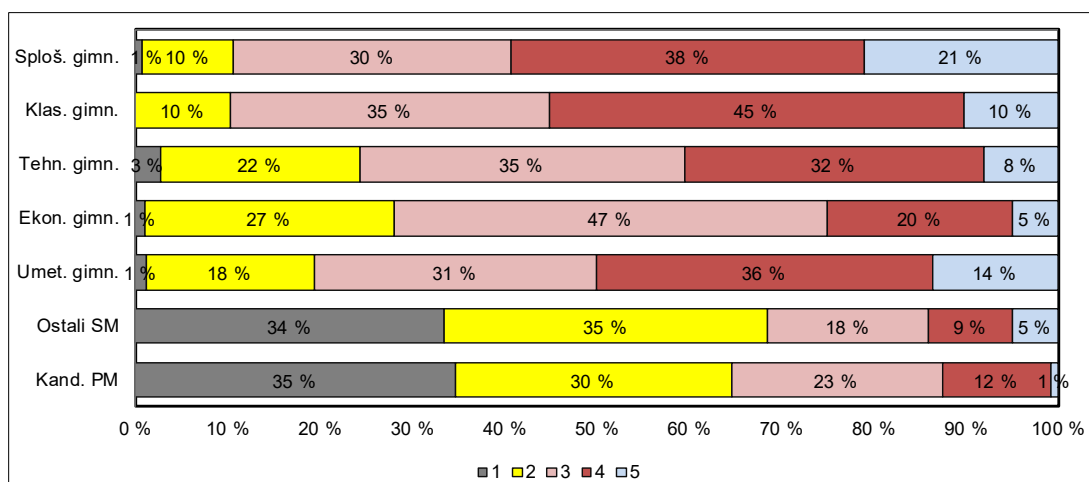
Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.3.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	12	0	12	1	1	1	3	15	82	67	44
2	152	8	160	8	27	16	51	211	281	70	38
3	467	27	494	13	47	27	87	581	616	35	29
4	592	35	627	12	20	32	64	691	709	18	15
5	325	8	333	3	5	12	20	353	363	10	1
Uspešni	1.536	78	1.614	36	99	87	222	1.836	1.969	133	83
Skupaj	1.548	78	1.626	37	100	88	225	1.851	2.051	200	127

Preglednica 2.3.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1 %	0 %	1 %	3 %	1 %	1 %	1 %	1 %	4 %	34 %	35 %
2	10 %	10 %	10 %	22 %	27 %	18 %	23 %	11 %	14 %	35 %	30 %
3	30 %	35 %	30 %	35 %	47 %	31 %	39 %	31 %	30 %	18 %	23 %
4	38 %	45 %	39 %	32 %	20 %	36 %	28 %	37 %	35 %	9 %	12 %
5	21 %	10 %	20 %	8 %	5 %	14 %	9 %	19 %	18 %	5 %	1 %
Uspešni	99 %	100 %	99 %	97 %	99 %	99 %	99 %	99 %	96 %	67 %	65 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Vir: Državni izpitni center, 2024

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2024

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	1548,00	78,00	1626,00	37,00	100,00	88,00	225,00	1851,00	2051,00	200,00	127,00
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,23	19,82	20,21	17,31	16,41	19,18	17,67	19,91	19,78	16,49	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,85	3,86	3,85	3,70	3,63	3,82	3,72	3,83	3,78	3,00	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,79	3,82	3,79	3,59	3,77	3,90	3,79	3,79	3,75	3,07	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,69	3,55	3,68	3,22	3,01	3,43	3,21	3,62	3,48	2,17	2,14
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,68	3,55	3,68	3,19	2,99	3,41	3,19	3,62	3,47	2,15	2,14
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	74,95	72,87	74,85	68,55	66,72	71,57	68,92	74,13	72,14	53,74	53,59
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	76,00	74,00	76,00	70,00	66,5	73,5	69,00	75,00	74,00	51,50	54,00
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	11,54	9,81	11,47	12,29	10,40	11,99	11,53	11,64	13,60	16,40	16,22
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	4,04	3,78	4,03	4,11	3,36	3,75	3,63	3,98	3,92	2,88	4,53
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,44	4,51	4,45	4,17	4,11	4,22	4,16	4,41	4,37	3,66	4,33
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,75	0,74	0,75	0,70	0,71	0,70	0,72	0,75	0,76	0,76	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,76	0,66	0,75	0,56	0,70	0,73	0,68	0,74	0,73	0,53	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,70	0,62	0,70	0,53	0,57	0,60	0,56	0,67	0,67	0,54	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,66	0,50	0,65	0,67	0,67	0,68	0,68	0,65	0,68	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,66	0,50	0,65	0,67	0,67	0,68	0,68	0,65	0,68	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,61	0,57	0,61	0,35	0,63	0,72	0,62	0,62	0,64	0,48	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,46	0,29	0,45	-	0,50	0,34	0,41	0,46	0,49	0,45	0,43
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,36	0,31	0,35	0,39	0,32	0,52	0,40	0,37	0,42	0,25	0,27
Odstotek neuspešnih s PP	0,78	0,00	0,74	2,70	1,00	1,14	1,33	0,81	4,00	33,50	34,65
Odstotek neuspešnih brez PP	1,42	0,00	1,35	5,41	3,00	3,41	3,56	1,62	4,83	34,50	34,65

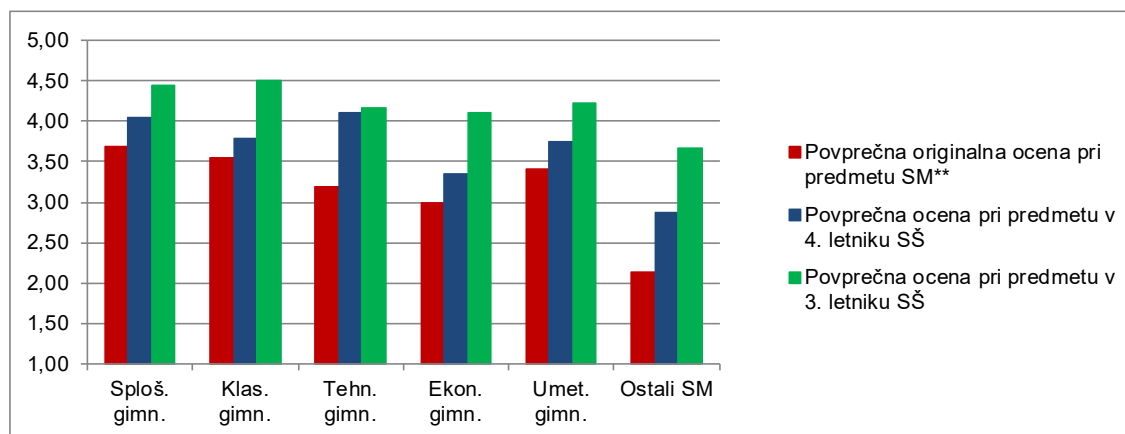
*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

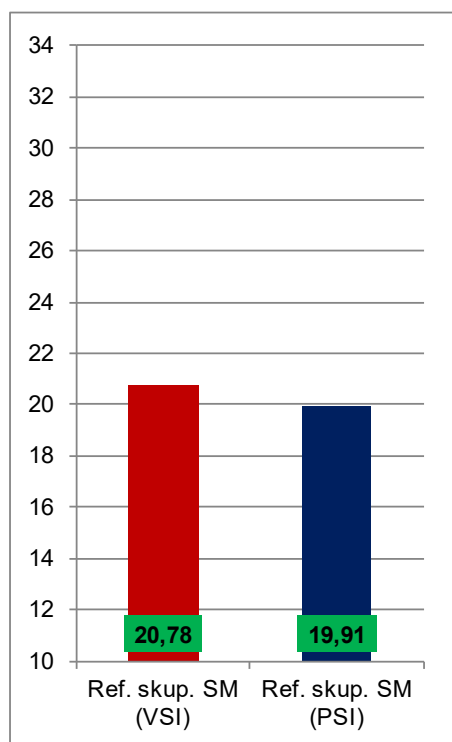
Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz psihologije in povprečnih ocen iz psihologije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2024

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2024 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz psihologije (ref. skup. SM – PSI).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2024

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

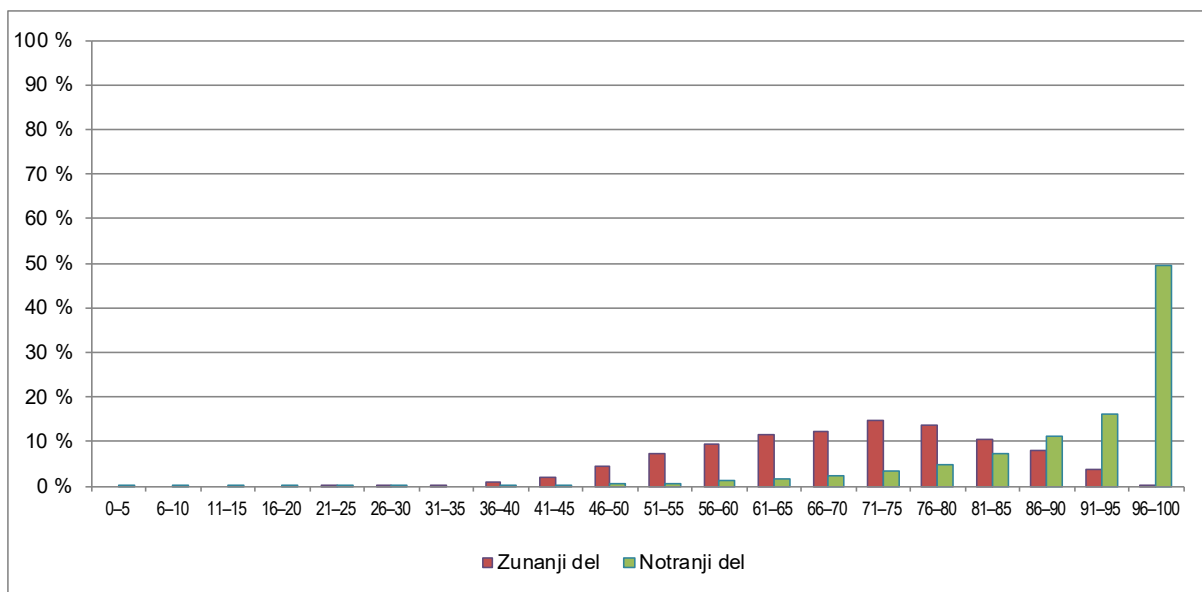
Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	1.851	1.851
Povprečno število odstotnih točk	55,73	18,40
Standardni odklon odstotnih točk	10,47	2,51
Maksimalno število odstotnih točk	78,50	20,00
Povprečna težavnost	0,70	0,92

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	0 %	0 %
36–40	1 %	0 %
41–45	2 %	0 %
46–50	5 %	1 %
51–55	7 %	0 %
56–60	10 %	1 %
61–65	12 %	2 %
66–70	12 %	3 %
71–75	15 %	3 %
76–80	14 %	5 %
81–85	10 %	7 %
86–90	8 %	11 %
91–95	4 %	16 %
96–100	0 %	50 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita*

Vir: Državni izpitni center, 2024

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.2.1: *Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita*

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2A	Izpitna pola 2B	Seminarska naloga
Število kandidatov	1.851	1.851	1.851	1.851
Povprečno število odstotnih točk	24,55	10,51	20,63	18,40
Standardni odklon odstotnih točk	5,91	1,68	4,57	2,51
Maksimalno število odstotnih točk	36,00	14,00	30,00	20,00
Povprečna težavnost	0,68	0,75	0,69	0,92

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 vsebuje štiri strukturirane naloge, izmed katerih kandidati izberejo tri za reševanje. Naloge se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so bila tokrat sledeča:

1. naloga: osebnostna lastnost, področja osebnostne strukture; povezanost sposobnosti z izbranimi poklici; pojasnitev napak socialnega zaznavanja;
2. naloga: značilnosti socialne skupine; oblike vedenja v medosebnih odnosih; vpliv značilnosti formalnih in neformalnih skupin na oblike vedenja članov skupin;
3. naloga: kategorije vrednot po Musku; kategorije vrednot povezane z izbiro poklica; vpliv dejavnikov socializacije na izraženost vrednot pri mladih;
4. naloga: procesa pomnjenja in pozabljanja; ponazoritev in pojasnitev kakovostnih sprememb pri pozabljanju; predlogi za izboljšave zapomnitve gradiva.

Statistični podatki (% izbire naloge, povprečno število doseženih točk pri nalogi, indeksi težavnosti, diskriminativnosti in objektivnosti) so v nadaljevanju prikazani ločeno po izpitnih polah in za seminarsko nalogo.

Preglednica 4.3.1: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 1

Naloga	N (1.851)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.216	65,7 %	6,57	0,55	0,67	0,82
2	1.541	83,2 %	8,12	0,68	0,59	0,78
3	1.216	65,7 %	8,80	0,73	0,58	0,79
4	1.580	85,3 %	9,00	0,75	0,57	0,66

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- kandidati so v prvi izpitni poli precej enakovredno izbirali posamezne naloge, odstotki izbire sta pri dveh nalogah celo povsem enaki, pri preostalih dveh pa tudi zelo podobna. Največkrat so izbrali 4. nalogo (85,3 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na procesa pomnjenja in pozabljanja. Naloga je bila po težavnosti izmed vseh najlažja (IT = 0,75), vendar še vedno v mejah optimalne težavnosti. Indeksi težavnosti preostalih nalog so med 0,55 in 0,73. Diskriminativnost je pri vseh nalogah zelo podobna, saj je najvišji ID pri prvi nalogi (0,67), najnižji pa pri četrti nalogi, in sicer 0,57. Povprečno število točk pri četrti nalogi je 9,00;
- na drugem mestu po pogostosti izbire je bila 2. naloga (83,2 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na socialne skupine in oblike vedenja. Po težavnosti (IT = 0,68) je bila naloga podobna tretji (0,73) in četrti nalogi (0,75), prva naloga pa je rahlo odstopala (IT = 0,55). Povprečno število doseženih točk pa je 8,12;
- na tretjem mestu po pogostosti izbire sta bili 1. in 3. naloga (65,7 % kandidatov), ki sta se vsebinsko nanašali na področja osebnostne strukture in napake socialnega zaznavanja (1. naloga) ter kategorije vrednot po Musku in vpliv dejavnikov socializacije na izraženost vrednot. Po težavnosti je bila težja prva naloga (IT = 0,55), tretja naloga (IT = 0,73) pa je bila podobne težavnosti kot preostali dve nalogi. Obe nalogi sta bili tudi po diskriminativnosti ustrezni, je pa pri prvi nalogi ID nižji (0,55) kot pri tretji (0,73). Doseženo povprečno število točk pri prvi nalogi je 6,57, pri tretji pa 8,80;
- ujemanje med ocenjevalci (glede na indeks objektivnosti) je pri prvih treh nalogah v prvi izpitni poli visoko (IO se giblje od 0,78 do 0,82), odstopa le zadnja naloga, pri kateri je indeks objektivnosti 0,66.

Izpitna pola 2A

Izpitna pola 2A vsebuje 14 vprašanj izbirnega tipa, kandidati rešujejo vse naloge, pri vsaki pa izbirajo med štirimi možnimi odgovori. Odgovorov na ta vprašanja ne vrednotijo zunanji ocenjevalci. Vsaka naloga je ovrednotena z 1 točko. Vprašanja nalog se nanašajo na vsa vsebinska področja, kot jih opredeljuje predmetni izpitni katalog za psihologijo.

Povprečno število absolutnih točk je 10,51 (lani: 11,36) od 14 možnih, povprečni indeks težavnosti (če gledamo vseh 14 nalog skupaj) je 0,75 (lani: 0,81). Pri večini vprašanj je indeks težavnosti nad 0,80, pri dveh pa je precej nizek, kar kaže na precej težko vprašanje. Najnižji je pri petem vprašanju (0,16), ki se vsebinsko nanaša na neverbalne izraze čustev. Kandidati so pri tem vprašanju skoraj enakovredno izbirali med vsemi ponujenimi odgovori, ki so sicer vključevali ne zgolj neverbalne izraze čustev, pač pa tudi telesne (fiziološke) odzive. Drugi najnižji indeks težavnosti (0,30) pa je pri četrtem vprašanju, ki se nanaša na statistiko (Gaussovo krivuljo), kar se pri tej vrsti vprašanj manjkrat pojavlja in je bilo zato za kandidate težje vprašanje.

Za kandidate sta bili najlažji 8. in 13. naloga, pri katerih sta bila IT 0,99 in 0,98. Nalogi se nanašata na dejavnike pozornosti in značilnosti avtoritarnega stila vzgoje. Prav tako je pri 8. nalogi najnižji indeks diskriminativnosti (0,08), kar nakazuje na to, da je bila naloga najlažja med vsemi nalogami, na katero je večina kandidatov odgovorila pravilno. Pri štirih nalogah je bil ID med 0,11 in 0,17, pri vseh preostalih pa vsaj 0,20, kar že sodi med ustrezno diskriminativnost. Na splošno izbirni tip nalog omogoča kandidatom prepoznati pravičen odgovor, tistim brez znanja pa tudi možnost ugibanja. Dokaj nizki indeksi diskriminativnosti nakazujejo, da te naloge slabo ločujejo kandidate glede na uspešnost pri celotnem izpitu.

Preglednica 4.3.2 prikazuje osnovne statistične podatke referenčne skupine SM za izpitno polo 2A.

Preglednica 4.3.2: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2A

Naloga	IT	ID
1	0,89	0,21
2	0,86	0,27
3	0,60	0,37
4	0,30	0,23
5	0,16	0,15
6	0,94	0,26
7	0,94	0,19
8	0,99	0,08
9	0,89	0,16
10	0,85	0,20
11	0,94	0,17
12	0,67	0,11
13	0,98	0,13
14	0,51	0,19

Izpitna pola 2B

Izpitna pola 2B vključuje štiri naloge esejskega tipa, od katerih kandidati izberejo dve. Največje možno število točk, ki je pridobljeno iz odgovorov na posamezne dele strukturiranega eseja, je 14, kandidat pa lahko pridobi še dodatno točko za notranjo zgradbo eseja (skupaj torej 15 možnih točk).

Izpitna pola 2B vključuje strukturirane eseje, ki se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so bila tokrat sledeča:

1. naloga: značilnosti eksperimenta, skupini udeležencev v eksperimentu, težave pri načrtovanju in izvedbi eksperimenta;
2. naloga: stres, doživljanje distresa in eustresa, soočanje s stresorji, posledice neustreznega soočanja s stresorjem;
3. naloga: modelno učenje, elementi modelnega učenja, pojasnitev pozitivnih in negativnih vplivov modelnega učenja;
4. naloga: ustvarjalnost, faze ustvarjalnega procesa, presoja vplivov osebnostnih lastnosti na ustvarjalni proces.

Preglednici 4.3.3 in 4.3.4 prikazujeta osnovne statistične podatke za posamezne naloge in statistične podatke za posamezne postavke na treh ravneh zahtevnosti znanja.

Preglednica 4.3.3: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2B

Naloga	N (1.851)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.305	70,5 %	10,70	0,71	0,56	0,64
2	928	50,1 %	10,30	0,69	0,65	0,65
3	828	44,7 %	9,86	0,66	0,62	0,70
4	647	34,9 %	10,16	0,68	0,61	0,67

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- največ kandidatov (70,5 %) je izbralo 1. nalogo (eksperiment). Po pogostosti izbire je sledila 2. naloga (stres, faze in obvladovanje stresa), ki jo je izbralo 50,1 % kandidatov, na tretjem mestu je bila 3. naloga (modelno učenje), izbralo jo je 44,7 % kandidatov; najmanj pogosto (34,9 %) so kandidati izbrali 4. nalogo (ustvarjalnost);
- glede na indeks težavnosti so bile vse štiri naloge približno enako težke, saj so IT med 0,66 (3. naloga) in 0,71 (1. naloga);
- vse štiri naloge tudi dobro razlikujejo med kandidati glede na uspešnost/neuspešnost na celotnem testu (indeks diskriminativnosti se giblje med 0,56 in 0,65). Najvišji indeks diskriminativnosti je pri 2. nalogi in najnižji pri 1. nalogi;
- povprečno število doseženih točk pri vseh nalogah esejskega tipa je tudi zelo podobno in se giblje med 9,86 (3. naloga) in 10,70 točke (1. naloga) od možnih 15 točk pri posamezni nalogi;
- iz preglednice 4.3.3 je razvidno, da so vse štiri naloge zelo podobne tako po doseženem povprečnem številu točk kot tudi po težavnosti, diskriminativnosti in objektivnosti;
- iz preglednice 4.3.4 je razvidno, da je v okviru vsake posamezne naloge znotraj posameznih postavk oz. na različnih ravneh zahtevnosti (znanje, razumevanje/uporaba, sinteza/vrednotenje) težavnost podobna in večinoma optimalna (IT se pri vseh postavkah giblje med 0,62 in 0,76);
- v povprečju je bilo za kandidate več postavk s podobno najnižjo težavnostjo (0,76 in 0,75), in sicer postavka razumevanje in sinteza pri prvi nalogi (načrtovanje eksperimenta z dvema skupinama udeležencev; presoja in pojasnitev težav pri načrtovanju eksperimenta). Enako težavnost je dosegla tudi postavka sinteze pri 3. nalogi (IT = 0,75), kjer so kandidati dobro pojasnjevali vpliv objav na različnih družbenih omrežjih na modelno učenje pri otroku. Pri šestih drugih postavkah je IT zelo podoben (0,70 ali več). Pri samo treh postavkah pa je IT pod 0,70, najnižji je 0,62, in sicer pri 3. nalogi, pri postavki razumevanje (ponazoritev elementov modelnega učenja);
- indeks diskriminativnosti znotraj posameznih postavk se giblje med 0,37 in 0,55, kar kaže na dobro diskriminativnost vseh nalog in tudi postavk;
- objektivnost ocenjevanja je v povprečju ustrezna in se pri večini postavk pri različnih nalogah giblje med 0,42 in 0,76. Najnižje ujemanje med ocenjevalci se je pokazalo pri 1. nalogi, pri postavki sinteza, najvišje ujemanje med ocenjevalci pa pri 3. nalogi, pri postavki razumevanje.

Preglednica 4.3.4: Osnovni statistični podatki za posamezne postavke na različnih ravneh zahtevnosti pri nalogah v izpitni poli 2B

Postavka	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1. znanje	2,83	0,71	0,39	0,66
1. razumevanje	3,79	0,76	0,44	0,51
1. sinteza	3,75	0,75	0,47	0,42
2. znanje	2,70	0,67	0,54	0,69
2. razumevanje	3,69	0,74	0,57	0,53
2. sinteza	3,65	0,73	0,48	0,45
3. znanje	2,80	0,70	0,49	0,53
3. razumevanje	3,09	0,62	0,55	0,76
3. sinteza	3,74	0,75	0,37	0,50
4. znanje	2,96	0,74	0,48	0,74
4. razumevanje	3,67	0,73	0,53	0,58
4. sinteza	3,27	0,65	0,55	0,46

Seminarska naloga

Iz preglednice 4.3.5 je razvidno, da kandidati dosegajo pri seminarski nalogi v povprečju visoko število točk (18,40 točke od možnih 20, lani: 17,93); diskriminativnost je dobra (ID = 0,37), korelacija med oceno seminarske naloge in zunanjim delom izpita pa je nizka oz. blizu zmerne (0,37).

Preglednica 4.3.5: Osnovni statistični podatki za seminarsko nalogo

	N (1.851)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Korelacija med notranjo in zunanjo oceno
Seminarska naloga	1.851	100%	18,40	0,92	0,37	0,3702

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

4.4.1 Strukturirane naloge

- 1 Prva strukturirana naloga** (osebnostna lastnost in področja osebnostne strukture, sposobnosti, napake socialnega zaznavanja).
 - 1.1 Kandidati so pogosto neustrezno opredelili osebnostno lastnost, namesto področij osebnostne strukture so navajali dimenzije osebnostni lastnosti.
 - 1.2 Kandidati so pogosto namesto sposobnosti navajali lastnosti, veščine, neustrezno so ponazarjali lastnosti v izbranem poklicu.
 - 1.3 Kandidati so pogosto neustrezno pojasnjevali napake socialnega zaznavanja, med sabo mešali različne napake socialnega zaznavanja.
- 2 Druga strukturirana naloga** (navedba značilnosti socialnih skupin, formalne/neformalne skupine, oblike vedenja v medosebnih odnosih, vpliv značilnosti formalne in neformalne skupine na oblike vedenja v medosebnih odnosih).
 - 2.1 Kandidati so pomanjkljivo in neustrezno navajali značilnosti socialnih skupin; mešali so značilnosti formalnih in neformalnih skupin.
 - 2.2 Kandidati so pogosto družino uvrščali samo med neformalne skupine; pogosto so pozabili izpisati ustrezna dva dela besedila iz naloge; namesto soc. skupine so navajali ustanovo; niso imenovali oblik vedenja v medosebnih odnosih.
 - 2.3 Kandidati so slabše pojasnjevali vpliv značilnosti soc. skupin na oblike vedenja.
- 3 Tretja strukturirana naloga** (kategorije vrednot po Musku, izbira poklica glede na vrednote, presoja vplivov dejavnikov socializacije na izraženost vrednot pri mladih).
 - 3.1 Kandidati so pogosto nenatančno navajali kategorije vrednot.
 - 3.2 Kandidati so pogosto menjali moralne in izpolnitvene vrednote.
 - 3.3 Kandidati so pogosto kot dejavnik socializacije navajali starost, izkušnje, čustva.
- 4 Četrta strukturirana naloga** (procesa pomnjenja in pozabljanja, spremembe pri zapomnitvi, predlogi za izboljšanje zapomnitve).
 - 4.1 Kandidati so pogosto neustrezno opredeljevali procesa pomnjenja in pozabljanja.
 - 4.2 Kandidat so slabše pojasnjevali ponazorjene kakovostne spremembe; pogosto so mešali kakovostne in količinske spremembe.
 - 4.3 Kandidati so navajali predloge boljše zapomnitve, ki pa jih niso utemeljevali; predlogov boljše zapomnitve niso povezovali s konkretnim primerom iz naloge, pač pa so jih navajali na splošno.

4.4.2 Strukturirani eseji

Prvi strukturirani esej (značilnosti eksperimenta, skupini udeležencev v eksperimentu, težave pri načrtovanju in izvedbi eksperimenta).

Na ravni znanja kandidati slabše navajajo lastnosti eksperimenta, namesto lastnosti so navajali merske karakteristike ali pa značilnosti znanstvenega proučevanja. Na ravni razumevanja in uporabe so navajali pomanjkljivo načrtovanje eksperimenta in pri tem menjavali opis spremenljivk in skupin udeležencev. Na ravni sinteze/vrednotenja so pri presojah težav pri načrtovanju in izvedbi eksperimenta pogosto zgolj opisovali moteče spremenljivke.

Drugi strukturirani esej (stres in stresorji, doživljanje eustresa in distresa, faze daljše izpostavljenosti stresu, posledice neustreznega obvladovanja stresa ter načini za uspešno spoprijemanje s stresom).

Kandidati so na ravni znanja pomanjkljivo opredeljevali stres in neustrezno navajali stresorje. Na ravni razumevanja in uporabe so kandidati neustrezno razlagali razlike pri doživljanju eustresa in distresa ter neustrezno ponazarjali posamezne faze stresa. Na ravni sinteze/vrednotenja pa so kandidati pogosto samo naštevati posledice neustreznega obvladovanja stresa.

Tretji strukturirani esej (značilnosti modelnega učenja, elementi modelnega učenja, vpliv objav na različnih družbenih omrežjih na modelno učenje otroka).

Na ravni znanja so kandidati pomanjkljivo opisovali značilnosti modelnega učenja in namesto tega opisovali potek Bandurove raziskave. Na ravni razumevanja in uporabe so neustrezno in pomanjkljivo poimenovali elemente modelnega učenja in jih slabše ponazarjali na ustreznem primeru. Pomanjkljivo so tudi pojasnjevali razloge, zakaj se otroku ne uspe naučiti kuhanja na ta način. Na ravni sinteze/vrednotenja so kandidati opisovali splošne vplive objav na družbenih omrežjih.

Četrti strukturirani esej (ustvarjalnost, sestavine divergentnega mišljenja, faze ustvarjalnega procesa, vpliv osebnostnih lastnosti na ustvarjalni proces).

Kandidati so na ravni znanja slabše opredeljevali pojem ustvarjalnosti in opisovali sestavine divergentnega mišljenja. Tudi na ravni razumevanja in uporabe so slabše ali neustrezno ponazarjali faze ustvarjalnega procesa. Na ravni sinteze/vrednotenja so pogosto navajali tudi druge dejavnike, ne le osebnostnih lastnosti.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanji ocenjevalci so prek vprašalnikov posredovali mnenje o nalogah in vprašanjih. Velika večina (93 %) jih je ocenila, da so bile naloge ustrezno sestavljene. Nekaj pripomb posameznih ocenjevalcev je bilo le h kakšnemu delu posamezne naloge, tako je npr. en ocenjevalec ocenil, da je ena postavka pri eni nalogi premalo razumljiva, trije ocenjevalci so ocenili, da je prva naloga v izpitni poli 1 pretežka, po en ocenjevalec pa, da je druga oziroma tretja naloga v izpitni poli 1 pretežka. Nihče od ocenjevalcev ni ocenil, da bi katera naloga bila prelahka, nestrokovno sestavljena ali preobsežna.

Zunanji ocenjevalci so na petstopenjski lestvici ocenili sestavo izpitnih pol ter *Navodil za ocenjevanje*. Ocene so razvidne iz preglednice 4.5.1.

Preglednica 4.5.1: *Prikaz ocen ocenjevalcev glede sestave izpitnih pol in Navodil za ocenjevanje*

Kriterij	Povprečna ocena
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 1	4,50
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 2	4,40
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 1	4,50
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 2	4,40

Večina ocenjevalcev je kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti ter tehnične izvedbe vprašanj obeh izpitnih pol ocenila kot prav dobro ali odlično.

Prav tako so ocenjevalci v povprečju visoko ocenili ustreznost sestave navodil za ocenjevanje za obe izpitni poli, saj je tudi tu večina ocen prav dobrih ali odličnih. Ocenjevalci pa ugotavljajo še, da kandidati najslabše obvladajo ravni znanja, kar pojasnjujejo kot posledico nižje doslednosti pri poimenovanju, opredelitvah ipd.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je pisni izpit iz izbirnega predmeta psihologija potekal v torek, 30. maja 2024. Med pisanjem izpita ni bilo posebnosti.

Število vseh kandidatov, ki so prvič opravljali pisni izpit iz psihologije, je bilo 2.051 (vsi kandidati splošne mature brez kandidatov poklicne mature). Kandidatov referenčne skupine, ki jo sestavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature), pa je bilo 1.851.

Pisni izpit iz psihologije na splošni maturi 2024 smo ocenili elektronsko. Člani DPK SM za psihologijo smo se doma pripravljali na moderacijo od ponedeljka, 6. junija, ko so nam bile prek spletnega programa dostopne vzorčne izpitne pole. Vsak od članov DPK SM za psihologijo je sam pregledoval izdelke kandidatov in pripravljaj predloge izpitnih pol za standardizacijo. Nato smo se v vnaprej dogovorjenih parih uskladili za ožjo izbiro posameznih standardizacijskih izpitnih pol. Skupno srečanje članov komisije smo imeli v četrtek, 6. junija, ko smo dokončno določili naloge za standardizacijo in izvedli moderacijo Navodil za ocenjevanje izpitnega gradiva. Ker je bilo lani veliko pozitivnih odzivov zunanjih ocenjevalcev na razlago Navodil za ocenjevanje na daljavo, smo tudi letos to srečanje izvedli v petek, 7. junija, prek MS Teams. Po razlagi navodil se je še istega dne začelo ocenjevanje. Dan po pisanju maturitetnega izpita iz psihologije so bile izpitne pole ocenjevalcem dostopne na vpogled v spletni aplikaciji eRic, moderirana Navodila za ocenjevanje pa so bila ocenjevalcem dostopna v programu RM Assessor, v katerem je pozneje potekalo tudi ocenjevanje. Ocenjevanje se je zaključilo v torek, 18. junija.

Pri ocenjevanju je sodelovalo 36 zunanjih ocenjevalcev in pet članic DPK SM za psihologijo. Poleg glavne ocenjevalke je za potek ocenjevanja skrbelo pet pomočnic glavne ocenjevalke (PGO), vsaka od njih je bila posebej zadolžena za pomoč skupini šestih ali sedmih ocenjevalcev.

V spomladanskem izpitnem roku je vsak ocenjevalec v povprečju ocenil 107 kompletov izpitnih pol (IP1 in IP2B). Zelo dobro se je ponovno izkazala poenostavitev v programu, da prvo in drugo ocenjevanje nista ločena, ampak so bile izpitne pole, ki jih je moral oceniti vsak ocenjevalec, združene na enem seznamu.

Med 20. in 25. junijem 2024 smo izvedli še kontrolno ocenjevanje tistih izpitnih pol, kjer je bilo razhajanje dveh ocenjevalcev za več kakor 20 % ocene celotne izpitne pole.

Izpitnih pol za kontrolno ocenjevanje je bilo skupaj 217, kar je manj kot lani (299). Podobno kot v prejšnjih letih, pa je tudi letos velika razlika v številu kontrolnih ocenjevanj IP1 (60) in IP2B (157). Prav tako smo kontrolno ocenili 23 (lani: 24) izpitnih pol tistih kandidatov, ki so po določitvi mej za ocene dosegli 1 oz. 2 odstotni točki pod mejo za zadostno oceno.

V zvezi z izpeljavo izpita splošne mature iz psihologije in izvedbo ocenjevanja izpitnih pol v letu 2024 ugotavljamo sledeče:

- v zvezi s tiskom izpitnih pol ni bilo nepravilnosti;
- v zvezi s tiskom *Navodil za ocenjevanje* ni bilo opaziti nepravilnosti;
- oblika točkovnika je bila ustrezna in pregledna za ocenjevalce;
- med potekom izpita splošne mature iz psihologije na posameznih šolah ni bilo zabeleženih posebnosti;
- delo zunanjih ocenjevalcev je bilo izvedeno korektno.

Ponovno ugotavljamo, da se je, podobno kot prejšnja leta, tudi letos elektronsko ocenjevanje izkazalo za zelo pozitivno, za ocenjevalce je prijetnejše in preglednejše od klasičnega ocenjevanja.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Po razglasitvi rezultatov spomladanskega roka splošne mature 2024 je lahko vsak kandidat pogledal v svoje izpitne pole pri vseh predmetih prek spletnega programa. Pri psihologiji je nato ugovor na oceno vložilo skupaj 82 kandidatov, kar je malo več kot lani (73). Izmed vseh vloženih ugovorov sta dva kandidata podala ugovor tudi na izračun ocene, 81 pa na oceno. Izvedenski pregled je opravilo pet izvedencev.

Preglednica 5.2.1: *Statistični prikaz podatkov o vpogledih in ugovorih*

Skupno število ugovorov	Štev. ugovorov na oceno	Štev. ugovorov na izračun ocene	Sprememba vsote točk	Povprečna sprememba % točk	Povprečna sprememba točk. ocene	Sprememba ocene
82	81	2	28	0,98	0,27	22

Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 28 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena pa pri 22 kandidatih (lani pri 19). Do spremembe ocene je prišlo pri tistih kandidatih, pri katerih je do višje ocene manjkalo majhno število točk, saj je povprečna sprememba točk le 0,98. V primerjavi z lanskimi podatki je letos ugovor na oceno vložilo podobno število kandidatov in tudi število sprememb vsote točk in sprememb ocene je podobno kot lani.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je izpit iz psihologije opravljalo 1.947 vseh kandidatov (od tega 1.776 kandidatov SM in 171 kandidatov PM). Kandidatov, ki so prvič v celoti opravljali splošno maturo iz psihologije (t. i. referenčna skupina SM), je bilo 1.625 (lani: 1.619). Povprečni uspeh kandidatov je bil nekoliko nižji kot lanski. Letos so kandidati referenčne skupine v povprečju dosegli 73,95 točke (lani: 75,66). Povprečna ocena pri predmetu je bila nekoliko nižja (3,60) kot lani (3,73). V primerjavi z lanskim letom je bil letos nekoliko višji odstotek neuspešnih kandidatov referenčne skupine SM (2,40 %; lani: 2,04 %). Povprečno število odstotnih točk pri zunanjem delu izpita je bilo letos nižje kot lani (letos: 56,02; lani: 57,56).

Povprečna težavnost zunanjega dela izpita (0,70) je podobna lanski (0,72). Kandidati so bili manj uspešni kot lani na izpitni poli 1 (strukturirane naloge), povprečni rezultat je bil 23,79 točke (lani: 25,69) od 36 možnih. Na izpitni poli 2A (naloge izbirnega tipa) je bil povprečni rezultat letos nekoliko nižji (11,36 točke; lani: 11,89 od 14 možnih). Na izpitni poli 2B (strukturirani eseji) je bil povprečni rezultat nekoliko višji kot lanski (20,84 točke; lani: 19,96 od 30 možnih).

Določanje mej med ocenami je potekalo na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov, zlasti pri mejnih točkah. Letos so meje za vse ocene ostale enake kot lani.

Povprečno število odstotnih točk pri notranjem izpitu je podobno kot lani (17,93; lani: 18,11 točke od 20 možnih); indeks težavnosti kaže na nizko težavnost tega dela izpita (0,90). Notranji izpit se nanaša na izdelovanje empirične seminarske naloge, ki jo kandidati izberejo samostojno, v skladu s svojimi interesi, zato verjetno vanjo vložijo več truda kakor v učenje za zunanji izpit. Za izdelavo naloge imajo med šolskim letom na razpolago dovolj časa, nudena jim je tudi mentorjeva pomoč.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

V izpitnih polah smo pri sestavi nalog upoštevali enakovredno zastopanost taksonomskih stopenj pri strukturiranih nalogah, nekoliko višji delež nalog na ravni znanja pri nalogah izbirnega tipa ter višji delež ravni razumevanja in uporabe ter sinteze in vrednotenja pri strukturiranih esejih. Večina ocenjevalcev je ocenila kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti ter tehnične izvedbe vprašanj obeh izpitnih pol kot prav dobro ali odlično. Prav tako so ocenjevalci v povprečju visoko ocenili ustreznost sestave navodil za ocenjevanje za obe izpitni poli, saj je večina ocen prav dobro ali odlično. Ocenjevalci pa ugotavljajo tudi, da kandidati najslabše obvladajo ravni znanja.

6.3 Druge ugotovitve

Ocenjevanje je potekalo brez posebnosti, delo zunanjih ocenjevalcev ocenjujemo kot korektno izvedeno. Število kontrolnih ocenjevanj je bilo letos večje kot lani (299). Kontrolno smo ocenili tudi izpitne pole kandidatov, ki so po določitvi mej med ocenami dosegli 1 oz. 2 točki pod mejo za pozitivno oceno, teh izpitnih pol je bilo 14 (lani 18). Število ugovorov na ocene je bilo letos precej višje kot lani (letos 73, lani 42). Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 28 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena se je spremenila 19 kandidatom.